

ANYANYELVI HÉTPRÓBA MEGFEJTÉSE

2014. január

1. SZAVAKBÓL SZAVAK

Alkossatok összetett szavakat a felsorolt kifejezések felhasználásával! (Egy kifejezést csak egyszer használhattok.)

ÁGYÚ	BOKA	BÚGÓ	CIGÁNY	CITROM
CSATA	CSIGA	DERÉK	ESŐ	FESTÉK
GOLYÓ	KABÁT	KERÉK	MÉREG	PÁRNA
PULYKA	SÁRGA	SZÍJ	VÍZ	ZOKNI

ágyúgolyó	bokazokni	búgócsiga	cigánykerék	citromsárga
derékszíj	esőkabát	párnacsata	pulykaméreg	vízfesték

2. ASZPARANTA SZAVAK

Ebben a fejtörőben csupa „A” betűs kifejezések szerepelnek. Találjátok ki az aszparanta szavakat!

Példa: kisebb vízfolyás = *patak*

a)	Mesebeli varázsige.	<i>abrakadabra</i>
b)	Vaddisznó fegyvere.	<i>agyar</i>
c)	Természetes módon keletkezett föld alatti üreg.	<i>barlang</i>
d)	Fémről készült, érces hangú jelzőeszköz.	<i>harang</i>
e)	Gyerekjáték és sporteszköz.	<i>labda</i>
f)	Kulccsal nyitható kampós zárszerkezet	<i>lakat</i>
g)	Sérelem, kellemetlenség elmondása	<i>panasz</i>

3. KEZDŐDNEK A SZAVAK

Keressetek a meghatározások alapján szavakat úgy, hogy valamennyi kifejezés első két betűje azonos legyen!

Példa: nemesfém = **AR**ANY, cirkuszi tornász = **AR**TISTA, Dél-amerikai ország = **AR**GENTÍNA

a)	Tejtermék	<i>sajt</i>
b)	Hajmosáshoz szükséges anyag	<i>sampon</i>
c)	Fejfedő	<i>sapka</i>
d)	Zöldség	<i>saláta</i>
e)	Ragadozó madár	<i>sas</i>
f)	Az ész sportja	<i>sakk</i>
g)	Megyeszékhely	<i>Salgótarján</i>

4. SZÓTAGOLÓ

Játsszunk a hazánkban élő állatok nevével is! Számoljátok meg, hány szótagból állnak a felsorolt szavak!

Példa: FÖLDIGILSZTA = 5 szótag

a)	fehér gólya	4 szótag
b)	fűrészlábú szöcske	6 szótag
c)	kék meztelencsiga	6 szótag
d)	mogyorós pele	10 szótag
e)	patkósrú denevér	7 szótag
f)	törpeharcsa	4 szótag
g)	zöld levelibéka	6 szótag

5. SZOKATLAN SZAVAK

Találjátok ki, mit jelentenek a felsorolt kifejezések! A megadott szavakból válogassatok!

a)	Bámulatot keltő, káprázatos mutatvány vagy teljesítmény.	<i>bravúr</i>
b)	Bélyegző, pecsét.	<i>stempli</i>
c)	Bonyolít, bonyolulttá tesz.	<i>komplikál</i>
d)	Csecsemők hátul nyitott kabátkája.	<i>rékli</i>
e)	Csekélység, semmiség, jelentéktelen apróság.	<i>bagatell</i>
f)	Csíny, huncutság, kópéság, apró szélhámosság.	<i>stikli</i>
g)	Éléskamra polca.	<i>stelázsi</i>

6. CSAK EGY KICSIT MÁS

Olvassátok el a mondatokat, majd állapítsátok meg, melyik szó szenved betűhiányban! Javítsátok ki a hibás szót!

*Példa: Túl gyorsan **hat**, jó lenne lassítani! = Túl gyorsan **hajt**, jó lenne lassítani!*

a)	Hova lett a fürdőszobából az a finom szájj?	<i>szájvíz</i>
b)	Jó üldögetni a kerti hárfá alatt.	<i>hársfa</i>
c)	A lánynak nagyon megtetszett a magadra nőtt dala.	<i>dalia</i>
d)	Tele van borral az a szép kacsó.	<i>kancsó</i>
e)	Gyorsan kifakult ez a drága trió.	<i>trikó</i>
f)	Ne félts engem, türelmes vagyok, mint a bika.	<i>birka</i>
g)	Ott a derelye, ülj bele gyorsan!	<i>dereglye</i>

7. KÖZMONDÁSKERESŐ

Találjátok ki, melyik szólásra vagy közmondásra utalnak az alábbi alliteráló mondatok!

Példa: Tartózkodj takaródon túl tolni talpadat! = Addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér!

a)	Almafa alatt akadunk almára.	<i>Nem esik messze az alma a fájától.</i>
b)	Fölösleges fecsegésért fejfájással fizetsz.	<i>Ne szólj szám, nem fáj fejem!</i>
c)	Füllentő felebarátot fürgébben fognak fülön fizikailag fogyatékos farkaskutyánál.	<i>Hazug embert hamarabb utolérik, mint a sánta kutyát.</i>
d)	Kapott kancának kár korát kutatni.	<i>Ajándék lónak ne nézd a fogát!</i>
e)	Kíváncsiak korán korosodnak.	<i>Aki kíváncsi, hamar megöregszik.</i>
f)	Korai kelés kinccsel kecsegtet.	<i>Ki korán kel, aranyat lel.</i>
g)	Megéhezett malac makkról mereng.	<i>Éhes disznó makkról álmodik.</i>

„NYELVEM AZ ÉN ÉKESSÉGEM...”

Alkossatok összetett szavakat a felsorolt kifejezések felhasználásával! *(Egy kifejezést csak egyszer használhattok.)*

ÁGYÚ	BOKA	BÚGÓ	CIGÁNY
CITROM	CSATA	CSIGA	DERÉK
ESŐ	FESTÉK	GOLYÓ	KABÁT
KERÉK	MÉREG	PÁRNA	PULYKA
SÁRGA	SZÍJ	VÍZ	ZOKNI

1.

„NYELVEM AZ ÉN ÉKESSÉGEM...”

Ebben a fejtörőben csupa „A” betűs kifejezések szerepelnek. A meghatározások alapján találjátok ki a szavakat!

Példa: Kisebb vízfolyás = **patak**

a)	Mesebeli varázsige.
b)	Vaddisznó fegyvere.
c)	Természetes módon keletkezett föld alatti üreg.
d)	Fémről készült, érces hangú jelzőeszköz.
e)	Gyerekjáték és sporteszköz.
f)	Kulccsal nyitható kampós zárszerkezet
g)	Sérelem, kellemetlenség elmondása

2.

„NYELVEM AZ ÉN ÉKESSÉGEM...”

Keressetek a meghatározások alapján szavakat úgy, hogy valamennyi kifejezés első két betűje azonos legyen!

Példa: nemesfém = **AR**ANY

cirkuszi tornász = **AR**TISTA

Dél-amerikai ország = **AR**GENTÍNA

a)	Tejtermék
b)	Hajmosáshoz szükséges anyag
c)	Fejfedő
d)	Zöldség
e)	Ragadozó madár
f)	Az ész sportja
g)	Megyeszékhely

3.

„NYELVEM AZ ÉN ÉKESSÉGEM...”

Játsszunk a hazánkban élő növények nevével is! Számoljátok meg, hány szótagból állnak a felsorolt szavak!

Példa: **FÖLDIGILISZTA** = 5 szótag

a)	FEHÉR GÓLYA
b)	FŰRÉSZLÁBÚ SZÖCSKE
c)	KÉK MEZTELENCSIGA
d)	MOGYORÓS PELE
e)	PATKÓSORRÚ DENEVÉR
f)	TÖRPEHARCSA
g)	ZÖLD LEVELIBÉKA

4.

„NYELVEM AZ ÉN ÉKESSÉGEM...”

Találjátok ki, mit jelentenek a felsorolt kifejezések! A megadott szavakból válogassatok!

a)	Bámulatot keltő, káprázatos mutatvány vagy teljesítmény.
b)	Bélyegző, pecsét.
c)	Bonyolít, bonyolulttá tesz.
d)	Csecsemők hátul nyitott kabátkája.
e)	Csekélység, semmiség, jelentéktelen apróság.
f)	Csíny, huncutság, kópéság, apró szélhámosság.
g)	Éléskamra polca.

A szavak:

komplikál – bravúr – bagatell – stempli – stikli – rékli –
stelázsi

5.

„NYELVEM AZ ÉN ÉKESSÉGEM...”

Olvassátok el a mondatokat, majd állapítsátok meg, melyik szó szenvedetűhiányban! Javítsátok ki a hibás szót!

Példa: Túl gyorsan **hat**, jó lenne lassítani! = Túl gyorsan **hajt**, jó lenne lassítani!

a)	Hova lett a fürdőszobából az a finom szájíz?
b)	Jó üldögetni a kerti hárfa alatt.
c)	A lánynak nagyon megtetszett a magadra nőtt dala.
d)	Tele van borral az a szép kacsó.
e)	Gyorsan kifakult ez a drága trió.
f)	Ne félts engem, türelmes vagyok, mint a bika.
g)	Ott a derelye, ülj bele gyorsan!

6.

„NYELVEM AZ ÉN ÉKESSÉGEM...”

Találjátok ki, melyik szólásra vagy közmondásra utalnak az alábbi alliteráló mondatok!

*Példa: Tartózkodj takaródon túl tolni talpadat! = **Addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér!***

a)	Almafa alatt akadunk almára.
b)	Fölösleges fecsegésért fejfájással fizetsz.
c)	Füllentő felebarátot fürgébben fognak fülön fizikailag fogyatékos farkaskutyánál.
d)	Kapott kancának kár korát kutatni.
e)	Kíváncsiak korán korosodnak.
f)	Korai kelés kinccsel kecsegtet.
g)	Megéhezett malac makkról mereng.

7.

